

MAPA RATNIH ZLOČINA VELIKA KAO BIVŠA SFRJ

Svedočenjem žrtava ratnih zločina završen Treći regionalni forum nevladinih organizacija

Beograd - Bez utvrđivanja istine o ratnim zločinima nijedno demokratsko i političko pitanje nema nikakvu šansu, ocenjeno je na završetku Regionalnog foruma o mehanizmima utvrđivanja činjenica o ratnim zločinima u bivšoj Jugoslaviji, koji je u protekla dva dana održan u Hotelu M.

Kako je rekla Nataša Kandić, direktorka Fonda za humanitarno pravo, veoma je važno da se zna šta se dešavalo u Istoku, Vukovaru, Kninu, Prijedoru. „Mapa ratnih zločina je ogromna, onolika kolika je bila bivša Jugoslavija“, istakla je Kandić.

Završni dan konferencije bio je posvećen žrtvama ratova u bivšoj Jugoslaviji, koje su, često i kroz suze, evocirale svoje potresne priče.

Marija Večerina iz Knina ispričala je juče da je, kada je počela hrvatska akcija Oluja avgusta 1995, cela njena porodica pobjegla iz Knina i da ih je, prilikom bekstva kolima, rafalima zaustavila hrvatska vojska i ranila njenog sina. Ona objašnjava da su izašli iz kola, a da su hrvatski vojnici počeli da ih maltretiraju i da su posle dvadesetak minuta odvedeni u podrum neke kuće, gde su bili sa još 13 osoba. Večerina ističe da su do jutra zaustavljali krv iz noge njenog sina i da su vojnici obećavali da će doći hitna pomoć, ali da se to nije desilo. Ujutru su njenog sina odveli, a njih su poslali u Zadar, u kolektivni smeštaj u sportskoj sali, da bi bili prebačeni u Sremsku Mitrovicu, a zatim u Bor. Nakon analize krvi u Zagrebu 2003. godine, utvrđen je identitet njenog sina i on je sahranjen oktobra iste godine.

Nekadašnji kriminalistički inspektor u Herceg Novom, Sloba Pejović naveo je da je u proleće 1992. dobio naređenje od šefa Javne bezbednosti, zasnovano na depeši-naređenju tadašnjeg ministra policije Crne Gore Pavla Bulatovića, da treba uhapsiti sve Muslimane iz Bosne i Hercegovine, „od sedam do 77 godina“, i predati ih vlastima Republike Srpske. On je istakao da je sa dvojicom kolega došao do jedne kuće u Herceg Novom, a da su komšije vikale da su unutra Turci i tražili su da ih odvedemo, „što me je jako povredilo, jer sam ljude delio na ljude i neljude, a ne po veri i naciji“. Kako je naglasio Pejović, ovi Muslimani su mislili da će u Crnoj Gori naći spas, a našli su smrt, tako da je posle saslušanja u policiji svu trojicu Muslimana pustio kući i odbio sva druga naređenja.

Zlata Jurela iz Vukovara naglasila je da je 1991. njen dispanzer prebačen u gradsku bolnicu, a da je njen sin bio povređen i tu smešten na lečenje. Ona je navela da su kolege Srbi davali znake vojsci na položajima oko Vukovara i da je posle toga bolnica granatirana. Posle pada Vukovara došla je JNA i domaći Srbi su odvodili pojedine ljude, koji se više nisu vratili. Jurela ističe da je 20. novembra došla medicinska sestra i rekla da svi lakši ranjenici izađu, a među njima je bio i njen sin Damir. Nakon sat vremena, priča Jurela, došli su Veselin Šljivančanin, Mile Mrkšić i Miroslav Radić. Jurela objašnjava da je prilikom ulaska u autobus spazila Šljivančanina i pitala ga šta je bilo sa njenim sinom na šta je odgovorio da ih je vojska odvela na rutinsko saslušanje i „da mu ni vlas sa glave neće faliti“, da bi je treći put opsovao i nije joj dozvolio pristup. Nakon evakuacije iz Vukovara, kaže Jurela, na radiju je čula Šljivančanina, koji je na pitanje šta je bilo sa ranjenicima, rekao „da ih je poslao da beru ljubičice“. Ona dodaje da od 1991. do 1998. nije znala sudbinu svog sina, kada ga je identifikovala po džemperu, koji mu je štrikala.

- Olujni vetar srpske mržnje ga je odneo, zato što je trebalo sve što nije srpsko ubiti i zatrti svaki trag - kaže Jurela.

Antrfile:

Bez želje za osvetom

O svojim iskustvima govorio je i Smail Duraković iz Vlasenice. On je ispričao da su srpski vojnici u crnim uniformama i sa belim orlovima na kapama, pošto su zauzeli naselje, njega više puta ispitivali, a zatim i upali u njegovu kuću, silovali mu suprugu, a njega odveli u logor Sušica. On navodi da ga je u logoru izvesni Car lagao da mu je supruga živa i da je prebačena u Kladanj, a zatim u Nemačku, ali se ispostavilo da su mu suprugu ubili 13. septembra 1992. a da su u njegovoj kući srpski vojnici držali javnu kuću. „Danas živim sam i bolestan. Znam ljude koji su mi ubili suprugu, ali ne želim osvetu. Neka im služi na čast“, zaključio je Duraković.